

El Dr. Josep M. Martí i Bonet, membre d'honor de l'Acadèmia de Sant Jordi

Antoni Pladevall i Font

Acadèmic de número. pladevallfa@yahoo.es

Agraïxo l'honor que m'ha estat concedit pel Sr. President i Junta de Govern de la nostra estimada Acadèmia de donar la benvinguda i dir-vos uns mots de presentació del nostre nou Soci d'honor, el Dr. Josep M. Martí i Bonet, eclesiàstic, arxiver i historiador i sobretot home d'acció, totalment vinculat a tota activitat artística i cultural de la diòcesi, ara arxidiòcesi, de Barcelona i a d'altres del país en general.

N'hi ha prou en esmentar, que havent assolit fa poc la setantena d'anys, és encara Director de l'Arxiu Diocesà de Barcelona, situat en un sector de l'antic i gran palau episcopal i de la Biblioteca Pública Episcopal instal·lada en el tradicional Seminari Conciliar, ara seu de la Facultat de Teologia Sant Pacià, la remodelació dels quals va iniciar el 1972 i del Museu Diocesà, instal·lat a la històrica Casa de la Pia Almoina, restaurada i adaptada per a aquesta funció gràcies a la seva direcció i també catalogat per ell a partir del 1989.

Al costat d'això és també delegat diocesà del patrimoni artístic i documental de l'Arquebisbat de Barcelona, Director del Secretariat Interdiocesà de Custòdia i Promoció de l'Art Sacre (SICPAS), Subdelegat de la Conferència Episcopal Tarraconense a la comissió coordinadora Església Generalitat per al Patrimoni Cultural i altres càrrecs menors, alguns dels quals forçosament silenciarié per no convertir aquests pocs mots de benvinguda en un llarg catàleg d'activitats i institucions, sempre de caire artístic, cultural i religiós, els tres mots que emmarquen tota la seva llarga i fecunda activitat.

Va néixer a Terrassa, en plena guerra civil pel juny de 1937, cursà la carrera eclesiàstica d'humanitats i filosofia al Seminari de Barcelona entre 1949 i 1957 i l'acabà a la Pontifícia Universitat de Salamanca, amb el grau de llicenciat en Teologia, rebent l'ordenació sacerdotal el 17 de setembre de 1961. Reintegrat a Barcelona fou professor i superior del seu Seminari conciliar entre el 1962 i 1966, fins que, emportat per la seva gran inclinació a la història i a l'arxivística, anà a Roma on treballà en l'Arxiu Secret del Vaticà i el 1971 es diplomà en Paleografia, Diplomàtica i Arxivística i l'any següent es doctorà en Història Eclesiàstica a la Pontifícia Universitat Gregoriana. Més tard, el 1975, completà aquesta formació en història i en ciències auxiliars a Madrid assistint a cursos d'Informàtica i Arxius, organitzat pel Ministeri de la Presidència.

Amb tot aquest bagatge centrà tota la seva vida i activitat en la diòcesi de Barcelona, com a professor de metodologia i història de l'Església a la Facultat de Teologia de Sant Pacià des del 1972 i també d'Història de l'Església i Patrologia a l'Institut de Ciències Religioses de Barcelona des del 1985.

Això no l'impedí, però, de donar classes i cursos a l'Aula de la *Gent Gran* vinculada a la Universitat de Barcelona (1988...) i de la seva especialitat a la Escuela de Documentalistes de Madrid (1985-1989) i al màster en Arxivística a les Universitats de Barcelona i Madrid dels anys 1988 al 1990.

En un orde més estrictament eclesiàstic, des del 1972 ha estat capellà de la Casa General de les Germanes Missioneres de la Nativitat de la Mare de Déu, conegudes com les Darderes, on té la seva residència, al capdamunt del carrer Escorial, al trobar la Travessera de Dalt, i sobretot vinculat al capítol i catedral de Barcelona, d'on n'és canonge des del 1988.

Dintre del capítol catedralici ha estat secretari de la corporació entre els anys 1993 i 1997 i conservador de la catedral a partir del 1997. Ell ha estat coordinador del “Projecte Catedral”, que de manera conjunta amb la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació de la Caixa de Pensions de Barcelona, té com a finalitat la conservació i restauració, l'estudi de les patologies de la pedra, així com el seu estudi històric, il·luminació, instruments didàctics, etc. Estudis que sortosament s'han traduït en obres als nostres dies, gràcies a la campanya iniciada el 1998 per recordar els 700 anys de la primera pedra de la catedral gòtica. Restauració en la qual ell té un paper primordial gràcies al seu càrrec de Conservador de l'edifici dins del capítol de la catedral.

Al costat d'aquestes tasques majors, el Dr. Josep M. Martí ha estat present en actiu en múltiples activitats importants, com les grans exposicions de *Mil·lenium*, *Thesaurus*, *Splendor*, *Selecta*, *Scripturària* o *Gaudí l'home i la seva obra*, i no solament en l'àmbit barceloní, sinó en tot l'àmbit català i en l'espanyol i fins mundial, per participar el 1993 en el “Forum Europeu” de Roma i en cursos en diverses entitats universitàries d'Alemanya, Itàlia i Estats Units, prenent-hi part activa amb estudis i conferències. També és membre de l'Institut Històric Eclesiàstic de Roma (1972).

Dins de l'àmbit català en concret ha estat membre de la Comissió Assessora de Museus de la Generalitat (1984-1986), del Consell de Cultura de Catalunya (1981-1983), del Consell executiu de la Junta de Museus de Catalunya (1991), del Patronat de Sant Cugat (1986...), de l'Institut Amatller d'Art Hispànic (1990...), de la Comissió Assessora del Monestir de Pedralbes (1993), etc.

També gràcies a les seva actuació, la Conferència Tarraconense va acceptar el canvi de formularis dels llibres sacramentals, proposat per ell a la Secretaria del Episcopado español, i per aquest camí la seva influència s'ha estès a altres indrets de l'estat espanyol, com a director del sistema informàtic *Lumen*, d'informatització digital aplicat als arxius de l'església espanyola en particular al de la Conferència Episcopal Espanyola. del qual ell en fou l'organitzador a partir del 1981.

Com a conseqüència de tota aquesta activitat, ha estat secretari de l'Associació d'Arxivers de l'Església a Espanya entre 1981 i 1985 i president entre 1985 i 2001.

Meravella que al costat de tanta activitat hagi estat també un autor prolífic d'obres escrites per ell i sobretot d'obres impulsades per ell i de les quals n'és director i autor d'algunes parts.

Entre les que el tenen per autor únic o principal hi ha estudis de la primera època com ara: *Roma y las iglesias particulares en la concesión del palio a los obispos y arzobispos de Occidente* (1976), estudis sobre Terrassa (1975) i sobre pergamins de Sant Llorenç del Munt (1978), sobre les butlles del papa Alexandre III a Barcelona (1980), etc. i més recents estudis més extensos com uns *Historia de l'església medieval. Naixement, infantesa i joventut d'Europa* (2000). *Oleguer, servent de les esglésies de Barcelona i Tarragona* (2003), *El Palio-Origen y evolución de la insignia pastoral de honor y poder supraepiscopal* (2008), *El martiri dels temples a la diòcesi de Barcelona 1936-1939* (2008) i *La Catedral de Barcelona. Historia i històries* (2010), etc. Mereix també esmentar-se el seu estudi sobre la diòcesi de Barcelona a la col·lecció *Historia de las diócesis españolas. Iglesias de Barcelona, Terrassa, Sant Feliu de Llobregat y Gerona* (B.A.C. 2006).

Entre els llibres que ell ha dirigit o impulsat, hi ha alguns volums del gran i inacabat *Catàleg monumental de l'arquebisbat de Barcelona*, volums V i VI, algun amb diferents parts o llibres independents, que comprenen parts del Vallès, en general, i algunes monografies molt àmplies com les de Sant Vicenç de Sarrià (1987) i l'Hospital dels Cervelló d'Olesa de Bones Valls (1993) o el Santuari i paròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús de Barcelona (2006).

Aquestes i moltes altres activitats i tasques, com ara formar part de la redacció de revistes com *Hispania Sacra* (1985-1991), *Taiüll* (1985-1987), i *Analecta Sacra Tarraconensis* (1985), les de dirigir i formar part de tribunals de tesines i tesis doctorals i atendre estudiosos i investigadors, sobretot en temes d'art i d'història, sobretot de tema barceloní, li han valgut rebre diferents honors i distincions. Destaquem entre aquests ésser nomenat terrassenc de l'any el 1978, el Premi Sant Ramon de Penyafort (1984), la Creu de Sant Jordi el 1990 i les medalles d'or dels Amics dels Museus (1986), dels antiquaris i col·leccionistes de Catalunya (1997) i del Cercle Artístic del Liceu de Barcelona (1997), així com ésser Soci d'honor dels Amics dels Goigs i altres distincions menors que resultaria arriscat voler detallar per ésser moltes i no conèixer-les totes.

És per tot això i pel seu esperit franc, obert i amical amb tothom que s'ha creat un nom i una estimació arreu i en particular en els centres i cercles culturals de Barcelona. És lògic, per tant, que la nostra Real Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi hagi estat diligent en acollir-lo entre els seus socis d'honor, cosa que tant o més ens honora a nosaltres que a ell.

Així doncs, amic Josep Maria, sigues benvingut a la nostra Acadèmia.

17 de març de 2010